

Sygn. akt I CSK 2771/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z powództwa M. I.

przeciwko R. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 sierpnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz adwokat M. M. – W. kwotę 5400,- zł (pięć tysięcy czterysta złotych) powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki M. I. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 15 września 2021 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Zdaniem skarżącej zachodzi oczywista zasadność skargi, co przejawia się: ewidentną nieważnością postępowania przed Sądem pierwszej instancji – która powinna zostać wzięta pod uwagę przez Sądem drugiej instancji z urzędu, a to z uwagi na widoczne bez pogłębionej analizy prawnej pozbawienie skarżącej realnej możliwości obrony jej praw w sytuacji całkowitej nieporadności skarżącej ujawnionej już na etapie składania pism przygotowawczych przed Sądem pierwszej instancji, a także ewidentną kondycją psychiczną skarżącej uniemożliwiającą samodzielne poprowadzenie swojej sprawy przed tym sądem; a także niedokonaniem przez Sąd Apelacyjny należytej kontroli instancyjnej, zaniechaniu

zbadań materiału dowodowego we własnym zakresie, bezkrytycznym przyjęciu ustalenia Sądu pierwszej instancji za własne, niestwierdzeniu nieważności postępowania, wynikającą z naruszenia prawa skarżącej do obrony.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje, że doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, które skutkowałoby oczywistym uzasadnieniem skargi. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że konieczną przesłanką ustanowienia adwokata lub radcy prawnego przez sąd z urzędu jest istnienie uzasadnionej potrzeby jego udziału w sprawie. Ma to miejsce wówczas, gdy strona jest nieporadna, ma trudności z podejmowaniem czynności procesowych bądź jeżeli sprawa jest skomplikowana pod względem faktycznym i prawnym. Nieustanowienie dla strony pełnomocnika z urzędu co do zasady nie usprawiedliwia też zarzutu nieważności postępowania wskutek pozbawienia strony możliwości obrony swoich praw. Nieważność postępowania z tego powodu występuje jedynie w wyjątkowych przypadkach oczywiście wadliwej oceny zdolności postrzegania, chyba że strona ze względu na swój stan zdrowia nie jest w stanie podjąć racjonalnej obrony swych praw w postępowaniu sądowym. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 czerwca 2020 r., II CSK 554/19 i wskazane tam orzeczenia). Podniesiona przez skarżącą okoliczność, że Sąd drugiej instancji uznał udzielenie pomocy prawnej skarżącej z urzędu za niezbędne do prowadzenia postępowania apelacyjnego, podczas gdy na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego taka pomoc nie została udzielona, nie przekonuje, że Sąd Apelacyjny dopuścił się rażącego naruszenia prawa. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazano, by skarżąca na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji działała w jakikolwiek sposób nieporadnie. Co się zaś tyczy kwestii dotyczącej przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji kontroli instancyjnej wskazać należy, że w przyjętym w Kodeksie postępowania cywilnego systemie apelacji pełnej postępowanie apelacyjne ma charakter rozpoznawczy, Sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. obowiązek Sądu drugiej instancji nie oznacza konieczności osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji,

wystarczające jest bowiem odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia. (zob. m.in. uchwała Sądu Najwyższego składu siedmiu sędziów z 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124; wyroki Sądu Najwyższego z 13 września 2017 r., I PK 264/16; z 30 września 2016 r., I CSK 623/15; z 15 września 2016 r., I CSK 659/15). Z lektury uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny szczegółowo rozważył postawione w apelacji zarzuty, dzieląc ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonaną przez Sąd pierwszej instancji. Nie stwierdził żadnych nieprawidłowości proceduralnych w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, podnosząc, że wbrew twierdzeniu skarżącej nie pominięto żadnych okoliczności faktycznych dotyczących jej stanu zdrowia, a przy ocenie działania pozwanego Sąd Okręgowy uwzględnił regulacje dotyczące obowiązków lekarza oraz praw pacjenta. Argumentacja zawarta w skardze sprowadza się do zaprezentowania przez skarżącą własnej oceny sprawy, kwestionowania rozstrzygnięcia i przedstawienia go jako w subiektywnej opinii skarżącej oczywiście niesprawiedliwego. Skarżąca podważa w istocie ustalony w sprawie stan faktyczny i zamierza do jego modyfikacji, zgodnie z przyjętym przez siebie kierunkiem. Nie uwzględniła, że postępowaniu kasacyjnemu Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, a podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów (art. 398<sup>3</sup> § 3 i art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.), czego nie respektuje skarżąca zarzucając w podstawie skargi wprost naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. Skarżąca, polemizując z ustaleniami i oceną dowodów, zmierza w istocie do zniweczenia publicznoprawnej funkcji skargi i wydania orzeczenia w interesie jednostkowym, w postępowaniu opartym na analizowaniu przeprowadzanych przed Sądami obu instancji dowodów. Analiza zatem wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, iż Sąd Apelacyjny ferując wyrok dopuścił się kardynalnych błędów, w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. Ze względu sytuację osobistą i materialną skarżącej o kosztach

postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 i § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2019 poz. 18).

[as]